

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus
Tractatus de Prædestinatione, de Trinitate, de Angelis, & de homine

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

§. II. Solvuntur objectiones,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77146](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77146)

Solvuntur objectiones.

23. **O**bjicies ergo primò : Ad continuationem motus tres saltem requiruntur conditiones, nempe divisibilitas spatij, à qua divisibilitas motus dependet : unitas, seu continuatio temporis (quando enim intercedit mora & quies, non est amplius unus motus) & divisibilitas mobilis, ut docet Philosophus 6. Physic. cap. 4. & 10. ex quo ibidem inferi punctum non posse moveri motu continuo : Sed hæ conditiones non videntur posse convenire motui locali Angelorū, præcipue ultima : Ergo nō moventur motu continuo. Minor probatur : Optimum enim Angelus cum sit indivisibilis, & inextensus, non potest se collocare in spatio extenso & divisibili : item ejus operationes non mensurantur tempore continuo, sed discreto ; ejusq; substantia, cum sit immaterialis & omnino indivisibilis : Ergo conditiones ad continuationem motus requisitæ, non videntur posse convenire motui Angelico.

24. **R**espondeo concessa Majori, negando Minorem ; nam tres illæ conditiones convenire possunt motui Angelico licet non ita propriè, nec cum illo rigore, cum quo in motu locali corporum reperuntur. Cum enim Angelorum motus comparatus motui locali corporum, sit æquivocè tantum motus, ut supra ostendimus, etiam ejus conunitas, comparata motui corporum, debet tantum esse æquivocè talis, seu habere aliquam proportionem, similitudinem, & analogiã cum continuitate motus corporis. Prima ergo conditio motui Angelorum convenit ; quia licet Angelus sit indivisibilis & inextensus, potest tamen in loco divisibili & extenso se collocare, ut disp.

Art. 1. §. 6. præcedenti ostendimus ; cum enim non sit indivisibilis ratione limitationis & imperfectionis, sicut punctum, quod ad perfectionem divisibilitatis non potest pertinere ; sed ratione perfectionis elevata supra materiam & divisibilitatem, ut ibidem declaravimus ; non limitatur ad hoc, ut sit indivisibilis, sed potest virtualiter coextendi loco formaliter divisibili, illique virtutem suam operativam applicare. Unde secunda conditio ad continuationem motus requisita, scilicet unitas, aut continuatio temporis motui Angelico non deest ; quia licet operationes, quibus Angelus deserit simul locum, qui est terminus à quo, & simul, id est non per partes, acquirit terminum ad quem, mensuratur tempore discreto, ut infra patebit ; illa tamen operatio, seu illæ operationes, quibus per partes acquirit unum locum, & reliquit alium, debent mensurari tempore continuo.

Quantum ad tertiam conclusionem, de qua major videtur esse difficultas, similiter dicendum est ; illam motui Angelico convenire : quia licet Angelus entitativè, & quantum ad substantiam non sit divisibilis, ut locatus tamen, extensus ac divisibilis est, ut potè in spatio extenso ac divisibili existens. Sive, ut alij dicunt, quamvis non sit divisibilis formaliter, est tamen divisibilis virtualiter, vel æquivalenter ; quia ratio formalis, per quam locatur ejus scilicet operatio, quatenus est virtualiter transiens, divisibilis est, ut potè inferens & causans effectum divisibilem, & extensum in loco corporeo.

25. **D**ices : Quod movetur localiter motu continuo, partim est à termino à quo, & partim in ter-

mino ad quem : Ergo debet habere partes, & per consequens esse divisiblem formaliter.

Respondeo illud quod movetur localiter motu continuo, debere quidem esse partim in termino à quo, & partim in termino ad quem ; partialitatem tamen illam non esse necessariò referendam ad substantiam ipsius mobilis, sed sufficere quòd referatur ad locum ; sufficere enim quòd virtus ejus partim uni, & partim alteri loco applicetur, ut docet S. Thomas hic art. 1. ad 1. & art. 3. ad 3. ubi ait : *Angelus est partim in uno loco terminorum ; & partim in alio ; non quòd substantia eius sit paribilis, sed quia virtus sua applicatur ad partem primi loci & ad partem secundam.*

Objicies secundò : Motus Angeli consistit in diversis contactibus & operationibus illius circa diversa loca ; ut art. præcedenti ostendimus. Sed illi diversi contactus & operationes non possunt unum motum continuum efficere : Ergo motus Angeli non potest esse continuus. Minor probatur : Operationes illæ interdum sunt specie diversæ ; sed quæ specie differunt, continuari non possunt, licet possint esse contigua ; Ergo ille unum motum continuum efficere nequeunt. Minor videtur certa, Major vero probatur. Angelus descendens, v. g. à celo in terram, potest cavare in celo motum, in aère lucem, aut in una parte aëris motum localem, & in alia circumferentiam. Sed illi motus, aut operationes specie differunt, ut patet : Ergo operationes, ex quibus motus localis Angeli consistit, interdum sunt specie diversæ.

Respondeo illas operationes esse quidem interdum specie diversas materialiter & entitativè, formaliter tamen, & prout ratio essendi in loco, sive quatenus sunt locativæ, & applicativæ ad locum, esse ejusdem rationis, ac prout de possibili unum unitate continuari motum efficere. Sicut disputatione præcedenti dicebamus, locum formaliter non variari per mutationem, aut diversitatem specificam superficiem ambientium, dum modo eadem distantia à duobus & centro mundi servetur ; quia diversitas illa movet per accidens & materialiter se habet ; cum unitas formalis loci ex determinata distantia à duobus & centro mundi sumatur.

Objicies tertio, auctoritatem D. Thomæ 1. 2. sent. dist. 37. quæst. 4. art. 1. ubi concludit, motum Angeli non esse continuum, quod eum formaliter docet quodlibet. 9. art. 9.

Respondeo primò, D. Thomam solum velle motum Angeli non esse continuum necessariò, sicut in rebus corporeis, sed posse esse discretum, ut dicemus §. sequenti.

Secundò responderi potest, D. Thomam negare solum motui locali Angelorum continuationem formalem & propriè dictam, qualis reperitur in motu locali corporum, non tamen virtualiter, & quæ sit tantum æquivocè talis, qualis solum motui Angelico convenit, ut supra annotavimus.

Tertio dici potest, S. Doctorem loqui de motu Angelorum, secundum quod dicit operationes Angeli, ut sunt formaliter immanentes, & quatenus se tenent ex parte ipsius ; sub qua ratione non mensurantur tempore continuo, sed discreto ; verò loqui de motu Angelorum, ut improprie a se operationes, quatenus sunt virtualiter transientes, & habent terminum ad extra productum ; sic enim habent continuationem, quatenus contingunt diversa loca successivè, & sine quæstione intermedia, & tempore continuo mensurantur.

manet in
orbis